

Integraal Veiligheidsplan 2024 – 2028

De raad van de gemeente Súdwest-Fryslân;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 november 2023;

besluit:

vast te stellen het Integraal Veiligheidsplan 2024 - 2028

Inhoud

- Voorwoord
- 1. Een nieuw veiligheidsplan
- 2. Het veiligheidsbeeld
- 3. De prioriteiten
 - 1. Veilige en leefbare wijken en kernen
 - 2. Casuïstiek Zorg en Veiligheid
 - 3. Ondernijning
 - 4. Digitale veiligheidFOCUS Druggerelateerde criminaliteit/problematiek
- 4. Andere belangrijke veiligheidsthema's
- 5. Hoe werken we?
- 6. Het IVP in één oogopslag
- 7. Slotbepalingen
 - Bijlagen
 - Inwerkingtreding en citeertitel

Feiligens tichtby foar eltsenien

Feilichheid is in basis ferlet fan in minske. En je beseffe dat pas as it net mear feilich is of feilich fielt. Gelokkich is it feilichheidsgefoel yn Súdwest-Fryslân heech. Wy kinne elkoar noch ridlik, witte wa't ús buorlju binne en binne belutsen by wat der yn ús omjouwing bart. Dy sosjale struktuer en lytsskaligens is goud wurdich; mienskip neame wy dat.

En tagelyk binne wy net nayf. Want der binne ûntwikkelingen dy't ús omtinken nedich hawwe en dêr't wy hiel skerp op wêze moatte. Dy't ús sosjale struktuer ûndermynje kinne, ús tsjin inoar opsette en úteinlik ús demokratysk systeem kwetsber meitsje.

Wy hawwe in goede basis yn de gemeente Súdwest-Fryslân, dêr't wy op troch bouwe kinne en fernijing en ynnovaasjes op tapasse. Dêrmei kinne wy previntyf wurkje en tûker wêze as kriminele en ûndermynjende krêften. In foarbyld dêrfan is de digitale wykagint, dêr't wy mei foarop rinne yn Noard Nederlân.

Wy trêde repressyf op at dat moat en sette dêr it folsleine ynstrumintarium op yn as dat nedich is. Dan pakke wy oan, wy pakke op en wy pakke ôf at dat oan'e oarder is.

Komplekse feilichheidsproblematyk kinne wy allinnich mei-inoar oanpakke. Mei partners út ferskillende sektoaren, ferskillende oerheden, mei ynwenners, mei ûndernimmers, mei de mienskip. Elkenien hat dêryn syn rol te spyljen. Ek ha wy stipe fan oare oerheden nedich. Wat mear 'oer de grins' tinke.

In foarbyld fan tûk mei-inoar opereare, soe it tastean fan wenjen op boerehiemen troch de provinsje wêze kinne. Wêrby't wenningen mooglik makke wurde yn byggebouwen. Dat foarkomt leechstân en mooglikheden foar eventuele kriminele aktiviteiten. Boppedat kin it boeren finansjeel útsicht biede by de lânbou-transysje, it fergrutet de fearkrêft op it plattelân en it soarget foar mear wenningen. Sa ûntstean win-win-win situaasjes.

Wy hawwe it ryk nedich foar mear kapasiteit foar de plysje yn de regio en wetjouwing om mear ynformaasje diele te kinnen. Yntusken sykje wy de rânen fan ús mooglikheden op.

Wy sette de kommende perioade yn op:

- Mear sichtber wêze yn doarpen en wiken
- In preventive aginda yn in breed tal belied programma's
- In mei-inoar opwurkje (mei-inoar binne wy tûker en effektiver)
- Digitale feiligens

Troch alle programma's hinne, sille wy mear oandacht jaan oan it tanimmende drugsgebrûk. Dat is in belangryke oarsaak foar sûnens en mentale problemen, sosjale ûnrêst, kriminele of ûndermynjende aktiviteiten.

Wy hawwe in solide basis yn it wurkjen mei de Trijehoeke (plysje, OM en boargemaster), hawwe in profesjoneel en goed opleid Handhavingsteam, wy wurkje mei kundige en belutsen minsken yn de netwurken en yn ús organisaasje. Dat jout in soad fertrouwen om de ambysjes út dit IVP effektyf oan te pakken, ek yn ûnrêstige tiden.

Oan dit IVP hawwe in grut tal minsken en organisaasjes harren bydrage levere. Tige tank foar jim ynset om fan SWF no en yn de takomst in feilich en fearkrêftich gebied te meitsjen.

Jannewietske de Vries
Boargemaster gemeente Súdwest-Fryslân

1. Een nieuw veiligheidsplan

De veiligheid van Súdwest-Fryslân is in veel opzichten van een goed niveau. Inwoners waarderen de veiligheid van hun woonomgeving met maar liefst een 7,9 (Veiligheidsmonitor 2021). Woninginbraak en andere vormen criminaliteit laten een dalende trend zien. Er is sociale cohesie en betrokkenheid – onze inwoners pakken steeds meer hun rol in de veiligheid.

Tegelijk is duidelijk dat er ook scherpe kanten zitten aan het veiligheidsbeeld. Die hangen samen met dieperliggende maatschappelijke ontwikkelingen. We zien een groeiende problematiek rond kwetsbare personen. Met impact voor de omgeving. Criminele netwerken worden succesvoller in hun pogingen zich in te mengen in de bovenwereld. Gedigitaliseerde criminaliteit neemt toe en er zijn regelmatig serieuze signalen van maatschappelijke polarisatie en onrust.

We maken consequent werk van deze opgaven. Samen met onze partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie, de Veiligheidsregio en een scala van instellingen en andere organisaties. Maar ook samen met inwoners en ondernemers, verenigingen en wijk- en dorpsorganisaties.

Deze inzet en samenwerking dragen vrucht. Cruciaal echter is hierin samen met de partners de juiste, scherpe keuzes te blijven maken. Maatregelen en werkvormen die effectief zijn, op maat voort te zetten. En daarnaast te intensiveren en vernieuwen op de thema's, de problematieken die daarom vragen.

Voor u ligt het kader voor onze inzet en samenwerking in de periode 2024-2028. We schetsen hierna eerst het huidige veiligheidsbeeld van Súdwest-Fryslân. Daarna werken we de prioritaire thema's van dit nieuwe Integraal Veiligheidsplan (IVP) uit. In hoofdstuk 4 behandelen we overige belangrijke veiligheidsthema's en in hoofdstuk 5 de coördinatie en organisatie van dit beleid. Dit IVP is de 'opvolger' van het IVP 2019-2023 van Súdwest-Fryslân. Net als het aflopende IVP is dit nieuwe IVP integraal van aard én integraal tot stand gekomen, in nauwe samenwerking met alle betrokken beleidsdomeinen en de partners.

Onze belangrijkste uitgangspunten voor de nieuwe beleidsperiode:

- **Dichtbij** We werken dichtbij en samen met onze inwoners. Zijn zichtbaar, aanspreekbaar en staan voor persoonlijk contact. Dit ondersteunt vertrouwen, veiligheidsgevoel en betrokkenheid van inwoners. En vermindert tegelijk de speelruimte voor criminaliteit en onveiligheid.
- **Participatief** We brengen inwoners, ondernemers en andere maatschappelijke partijen verder in positie. We benutten én verstevigen het maatschappelijk weefsel. En bouwen zo verder aan brede maatschappelijke weerbaarheid.
- **Focus op preventie** We voorkómen onveiligheid waar mogelijk. Door oorzakelijke factoren aan te pakken en weg te nemen. Door verbinding van veiligheid met veerkracht en vitaliteit. Door ketens en samenwerking te verbeteren en escalatie te voorkomen.

- **College-breed** We pakken de veiligheidsopgaven college-breed aan, maken goed gebruik van de beschikbare preventieve en repressieve instrumenten binnen beleidsdomeinen. We combineren die op maat rond vraagstukken (zie bijlage 2 voor een overzicht van relevante portefeuilles per thema) en werken zo integraal samen aan een 'duurzame', bestendige veiligheid.

Deze uitgangspunten klinken door in de hierna beschreven aanpak van de prioriteiten en andere veiligheidsthema's. We maken dit verder concreet in het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid bij dit IVP. We evalueren periodiek of onze invulling van de uitgangspunten 'werkt' en hoe het beter kan.

2. Het veiligheidsbeeld

Ter voorbereiding van dit IVP is een brede veiligheidsanalyse uitgevoerd. Deze richtte zich zowel op de veiligheidsvraagstukken als de aanpak daarvan. De VNG-systematiek met zes 'veiligheidsvelden' (zie de figuur op volgende pagina) is als stramien gehanteerd. Partners zijn nauw betrokken bij de analyse. Oordelen van inwoners zijn meegenomen via de verwerking van de Veiligheidsmonitor – onze vaste bewonersenquête over veiligheid en leefbaarheid.

Een overzicht van de belangrijkste uitkomsten.

- **Sociale veiligheid**
 - Het veiligheidsgevoel van de inwoners is van een goed niveau, getuige het rapportcijfer 7,9 voor de veiligheid van de woonomgeving (doelstelling IVP '19/'23 was $\geq 7,7$). Gunstige trends zijn er bij misdrijven als woninginbraak en bedreiging en ook bij burengerucht.
 - Minder gunstig scores onder meer overlast van onbegrepen gedrag (8,4 incidenten per 1.000 inwoners, IVP-doelstelling was ≤ 6), jeugdoverlast (7,4 per 1.000 inwoners, IVP-doelstelling ≤ 6), fietsdiefstal en ook het totaal aantal misdrijven (31,3 per 1.000 inwoners, IVP-doelstelling ≤ 30).
 - Opvallende werkvormen zijn onder meer het Casusoverleg Zorg en Veiligheid (voor de aanpak van complexe casuïstiek, introductie in 2023), het JOS/Jongeren op Straat-overleg (voor regie op jeugdoverlast), de 'Digikamer' van de politie (voor samenwerking rond cybercriminaliteit) en het project Hackshield (voor digitale weerbaarheid van jeugd).

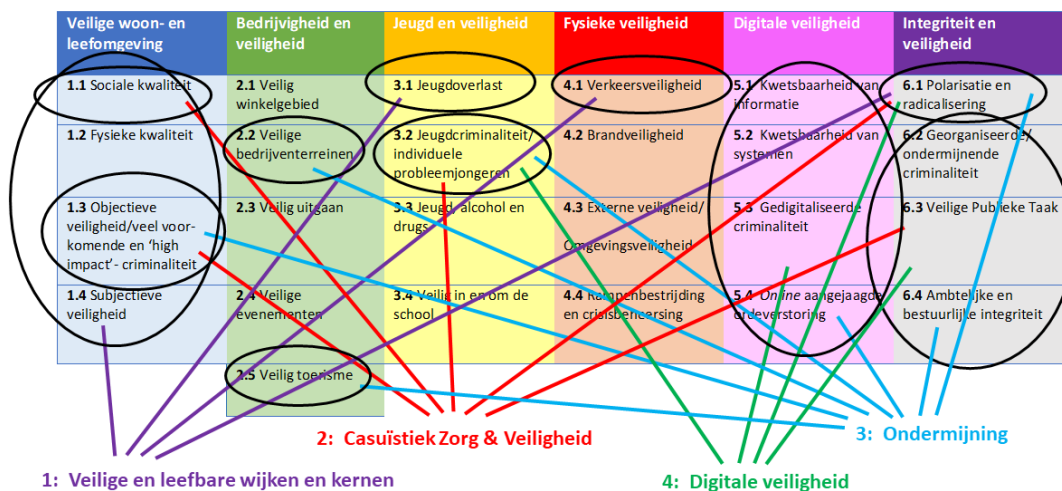
Thema	Bron	2020	2021	2022
Incidenten burengerucht p/1.000 inwoners	politie	5,0	4,0	3,7
Incidenten overlast jeugd p/1.000 inwoners	politie	9,4	9,9	7,4
Incidenten onbegrepen gedrag p/1.000 inwoners	politie	6,4	7,1	8,4
Incidenten drank-/drugsoverlast p/1.000 inwoners	politie	1,8	1,9	2,5
Rapportcijfer veiligheid van de buurt	Veiligheidsmonitor		7,9	
Aangiften woninginbraak	politie	76	82	68
Aangiften diefstal brom-/snorfiets, fiets	politie	140	141	215
Aangiften mishandeling	politie	131	169	191
Aangiften bedreiging	politie	135	107	87
Totaal misdrijven p/1.000 inwoners	politie	33		31,3
Aangiften cybercrime	politie	45	38	60
% slachtoffer online oplichting/-fraude	Veiligheidsmonitor		7,7	
18-64-jaar/% hard drugs gebruikt	GGD		10	

- **Fysieke veiligheid**
 - Fysieke veiligheidsthema's zijn met name brandveiligheid, verkeersveiligheid, gevaarlijke stoffen en de veiligheid op en rond het water. Het risicobeeld rond deze thema's is in veel opzichten stabiel. Uitzonderingen zijn de risico's gerelateerd aan klimaatverandering (droogte, verzakking, natuurbranden, wateroverlast) en de energietransitie (brandveiligheid accu's en zonnepanelen).

- Ook is er een groeiend risico van digitale en maatschappelijke ontwrichting door de digitalisering van de samenleving.

• **Belangrijke veiligheidsopgaven**

Onderstaande figuur laat zien welke belangrijke veiligheidsopgaven uit de analyse naar voren zijn gekomen. Het betreft 'overkoepelende', samengestelde thema's, met raakvlakken met meerdere veiligheidsvelden. Voor deze thema's is vastgesteld dat het veiligheidsbeeld verbeterpunten kent. En dat de aanpak in meerdere opzichten doorontwikkeling en/of intensivering behoeft.

'Veilige en leefbare wijken en kernen':

Dit betreft de basis van een veilige gemeente. Binnen dit thema vallen verschillende vormen van criminaliteit en overlast (zoals woninginbraak, fietsdiefstal en woonoverlast) maar ook de sociale en fysieke kwaliteit van de buurt en het veiligheidsgevoel van inwoners. Aspecten van de aanpak zijn onder meer voorlichting, inwonerparticipatie en handhaving. Belangrijke succesvoorwaarde is verbinding van veiligheid met leefbaarheid en kwaliteit van de buurt. In dit thema komen veel beleidsdomeinen en bestuurlijke doelen bij elkaar. En spelen de uitgangspunten Dichtbij, Participatief en Focus op preventie bij uitstek een belangrijke rol. Dit fundament voor de veiligheid vraagt in de komende jaren prioritaire aandacht en inzet gezien de groeiende veiligheidsrisico's, de wisselwerking met de andere veiligheidsprioriteiten en de vele raakvlakken met andere bestuurlijke opgaven.

'Casuïstiek Zorg en Veiligheid':

Hierbij gaat het om zogenaamd 'complexe casus' ofwel personen/huishoudens die met meerdere problemen op het vlak van zorg en veiligheid te kampen hebben. Zoals schulden, sociaal-psychische problematiek, 'onbegrepen gedrag', verslaving, overlast, huiselijk geweld en/of andere vormen van overlast en criminaliteit. In totaal gaat het niet om grote aantallen casus maar de impact is vaak groot. Te beginnen voor deze personen zelf. Maar vaak ook voor de omgeving. Dit blijft een stevige opgave voor ons als gemeente en onze partners. Belangrijke kwaliteiten van de vereiste aanpak zijn vroeg-signalering, samenwerking, maatwerk en bundeling van instrumenten. Dit vraagt specifieke proces- en systeemvoorwaarden waaronder solide privacy-voorzieningen. En een solide vormgeving van condities op deelgebieden als nazorg/doorzorg detentie en huiselijk geweld. We kunnen en moeten nog stappen zetten in dit complexe veld.

'Ondernijming':

Ondernijmende criminaliteit heeft landelijk, regionaal en lokaal prioriteit. De accenten verschillen per gemeente maar vast staat dat drugscriminaliteit, witwassen, uitbuiting en andere vormen van georganiseerde criminaliteit verweven zijn met de bovenwereld. En dat het zicht daarop pas langzaam aan het ontstaan is. De instrumenten en werkvormen worden effectiever maar er is nog een weg te gaan.

Ook voor Súdwest-Fryslân blijft dit een belangrijke opgave. De fenomeenanalyses, signalen en casuïstiek van afgelopen jaren onderstrepen dit.

'Digitale veiligheid':

Door de voortschrijdende digitalisering van de samenleving worden de risico's op het vlak van digitale veiligheid steeds groter. Het gaat daarbij om gedigitaliseerde criminaliteit (zoals oplichting via het internet maar ook cyberpesten), kwetsbaarheid van systemen (risico van digitale ontwrichting), kwetsbaarheid van informatie (risico van datalekken) en online-aangejaagde polarisatie en ordeverstoring. Elk van deze deelfenomenen vormt een groeiende bedreiging voor overheden, bedrijfsleven en inwoners. Ook Súdwest-Fryslân staat hiervoor aan de lat.

- **Doorsnijdend thema drugs**

Drugsgerateerde criminaliteit/problematiek is als een belangrijk doorsnijdend thema naar voren gekomen uit de analyse. 'Doorsnijdend' in de zin dat het verweven is met de vier bovenbeschreven prioritaire thema's – bij elk van deze thema's vormt drugs een aspect van de bredere problematiek. En dit geldt ook voor de andere belangrijke veiligheidsthema's (zie hieronder) die uit de analyse hebben resulterend. De signalen rond drugs zijn zorgwekkend en urgent. Het beeld is dat drugs meer en gemakkelijker dan ooit voorhanden zijn, dat criminele netwerken er stevig aan verdienen en dat er verslavings-, gewelds- en andere veiligheids- en maatschappelijke effecten zijn. Illustratief: de aanpak van ondermijning concentreert zich veelal rond drugsfeiten en wat daarmee samenhangt. Aan de gebruikerskant intussen – bijvoorbeeld bij het uitgaan – is drugsgebruik 'gewoon' geworden. Er wordt veel gevraagd van onder meer zorg- en handhavingpartners. Maar ook van ondernemers die zich in hun bedrijfsvoering met de uitwassen geconfronteerd zien. Het doorsnijdende karakter van dit thema stelt bijzondere eisen aan de regiovoering. Nodig zijn breed zicht op de problematiek en een samenhangende inzet vanuit de verschillende thema's.

- **Overige veiligheidsthema's**

Naast de prioritaire opgaven en het doorsnijdende thema 'drugs' zijn de volgende zes thema's als belangrijke permanente aandacht-thema's uit de analyse naar voren gekomen:

- a. Jeugd en veiligheid.
- b. Veilig uitgaan, evenementen en toerisme.
- c. Polariseratie en radicalisering.
- d. Veilig winkelgebied/bedrijventerreinen.
- e. Verkeersveiligheid.
- f. Fysieke veiligheid: brandveiligheid, externe veiligheid, crisisbeheersing en waterveiligheid.

Op deze thema's vindt reeds robuuste inzet plaats. Deze is in hoofdlijn voldoende effectief – er is geen bijzondere intensivering nodig. Natuurlijk zijn er wel aandachts- en ontwikkelpunten. Deze worden in de aanpak geïntegreerd.

3. De prioriteiten

Onze prioriteiten voor de periode 2024-2028 zijn:

1. **Veilige en leefbare wijken en kernen.**
2. **Casuïstiek Zorg en Veiligheid.**
3. **Ondermijning.**
4. **Digitale veiligheid.**

Voor deze thema's is vastgesteld dat het veiligheidsbeeld beter kan en moet. En dat de aanpak op meerdere vlakken ontwikkelopgaven kent. In de zin van ontwikkeling en inzet van instrumenten maar ook in de zin van samenwerking tussen beleidsdomeinen en met partners (integraal werken). Deze vier thema's zijn onze intensiveringsthema's.

De uitwerking van deze prioriteiten hierna is schematisch en op hoofdlijn. Nadere detaillering vindt plaats via het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid.

Per prioriteit worden behandeld:

- **Het veiligheidsprobleem:** Enkele kernkarakteristieken op een rij.
- **Onze aanpak:**
 - **De basis:** Onderdelen van de aanpak die al in uitvoering zijn en worden voortgezet. Deze lijnen vloeien mede voort uit regelgeving en bovenlokale afspraken.
 - **De focus:** De belangrijkste intensiveringsaspecten van de aanpak. Ofwel: aspecten waarop in de komende tijd vooral vernieuwing en doorontwikkeling plaatsvinden.
 - **Gerelateerd beleid/trajecten:** Beleid en programma's binnen andere domeinen die in verbinding staan met de aanpak van het thema.
- **Wat willen we bereiken?:** De gestelde doelen (kwalitatief).
- **Input van de raad:** Accenten die benoemd zijn door de raad tijdens de opiniërende sessie op 12 juli 2023.

Naast de vier prioriteiten hebben we ook intensieve aandacht voor het thema **Drugsgelateerde criminaliteit/problematiek**. Echter primair als overkoepelend, 'doorsnijdend' thema, niet als eigenstandige prioriteit. Hiervoor kiezen we vanwege de verweving van dit thema met zowel de prioriteiten als de overige strategische thema's. Bij elk van deze thema's vormt drugs een aspect van bredere problematiek. Voorkeur heeft het de aanpak van dit aspect geïntegreerd onderdeel van de aanpak per thema te laten zijn. Cruciaal is dan wel dit goed te monitoren en regisseren – ofwel sterke overall regie op het drugsitem te voeren. De uitwerking hierna schetst het kader daarvoor.

Prioriteit 1: Veilige en leefbare wijken en kernen

Het veiligheidsprobleem

- Verschillende vormen van overlast zoals woonoverlast en jeugdoverlast.
- Criminaliteit zoals woninginbraak en diefstal.
- Aantasting maatschappelijk weefsel door polarisatie, anti-overheids sentiment.
- Aantasting 'basis' voor een veilige en leefbare woonomgeving.

Wat willen we bereiken?

- Weerbare, vitale kernen.
- Woon- en leef-kwaliteit op niveau.
- Participatie inwoners in veiligheid en leefbaarheid.
- Sociale cohesie en een veerkrachtig maatschappelijk weefsel.

Input van de raad: een sociale basis in de wijken en dorpen waarbij iedereen echt mee kan doen.

Onze aanpak

De basis

Eerste lijn: coherente inzet van onder meer dorpencoördinatoren, gebiedsregisseurs, Boa's, wijkagenten, jongerenwerk.

Inwonersparticipatie via onder meer buurtpreventie, WhatsApp-groepen, preventievoorlichting.

Aanpak jeugdoverlast, woonoverlast en andere overlast.

Aanpak criminaliteit via onder meer helingaanpak, Persoonsgerichte Aanpak (PGA) stelselmatige daders, cameratoezicht.

De focus

Verdere versteviging integraal werken in de eerste lijn, voor een zichtbare, aanspreekbare en reagerende overheid 'dichtbij'. Impulsen wederzijdse aanvulling en versterking professionals eerste lijn, op maat van wat nodig en mogelijk is.

Ontwikkeling beleidsmatige verbindingen met o.m. thema's Wonen (inclusief transformaties), Gezondheid, Openbare ruimte, Verkeer, Participatie, Sociaal domein – voor extra kwaliteit en vitaliteit, weerbaarheid en veiligheid.

Doorontwikkeling inwonerparticipatie via werkvormen zoals buurtbemiddeling en buurtpreventie maar ook initiatieven op het vlak van inrichting en beheer openbare ruimte.

Impulsen preventie, signalering en follow-up op thema's zoals polarisatie, maatschappelijke onrust en ondermijning door slim gebruik te maken van de inzet in wijken en kernen.

Blijven werken aan bestuurlijke zichtbaarheid, onder meer via 'contactwethouders'.

Gerelateerd beleid/trajecten

Strategie Woningbouw 2020-2030, Omgevingsvisie 1.0 Súdwest-Fryslân, bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân I en II, Nota openbare ruimte 2020-2025, Beheersplan Wegen 2021-2025, Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2017-2027, Nota Gezondheid Súdwest-Fryslân 2022-2026, APV gemeente Súdwest-Fryslân, Notitie beleid ontmoetingsplaatsen 2022-2023, Gebiedsgerichte aanpak (FPLG)

Prioriteit 2: Casuïstiek Zorg en Veiligheid

Het veiligheidsprobleem

- Complexe casus (personen/huishoudens) met aspecten als (woon)overlast, (huiselijk) geweld, schulden, 'onbegrepen gedrag', criminaliteit.
- Mogelijk met stevige impact op woonomgeving.
- Aantal overlastmeldingen neemt af, in specifieke situaties echter substantiële overlast.

Wat willen we bereiken?

- De Juiste zorg voor de juiste mensen, ofwel: kwetsbare personen/ huishoudens zo goed mogelijk helpen.
- Beheersbaarheid van effecten voor de omgeving.
- Effectief en efficiënt werkende ketens.

Input van de raad: Iedereen moet mee kunnen doen.

Onze aanpak

De basis

Integrale maatwerkeraanpak per casus.

Interventies onder meer: Wet Verplichte GGZ, Tijdelijk Huisverbod, Wet Aanpak Woonoverlast, Participatiewet, Jeugdwet, gespecialiseerde hulp en zorg (ook bemoeizorg), straffen.

Coördinatie via casusoverleg Zorg en Veiligheid, Zorg- en Veiligheidshuis (procesregie zwaardere casuïstiek).

Ondersteunende voorzieningen op vlakken als passend wonen, maatschappelijke opvang.

*Vormgeving werkvormen, structuren en voorzieningen rond specifieke Zorg en Veiligheids-thema's *Verslaving, Huiselijk geweld, Doorzorg ex-gedetineerden, Onbegrepen gedrag.**

Gerelateerd beleid/trajecten

Bestuurlijk Akkoord Nazorg Ex-gedetineerden

Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2017-2027, Nota Gezondheid Súdwest-Fryslân 2022-2026, APV gemeente Súdwest-Fryslân, Notitie beleid ontmoetingsplaatsen 2022-2023, Strategie Woningbouw 2020-2030, Fryske regiovisie Jeugdhulp, Integraal huisvestingsplan (IHP) 2017-2027 GR ZVHF, GR VRF, GR Sociaal Domein Fryslân.

De focus

Verbinding Zorg en Veiligheid versterken via inregeling van voorzieningen voor afstemming en samenwerking, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Verdere implementatie *Casusoverleg Zorg en Veiligheid*, inclusief randvoorwaarden op het vlak van privacy en informatiepositie. Doelgroep onder 18 hierbij effectief adresseren.

Doorontwikkeling werkvormen, structuren en voorzieningen rond de *specifiekere Zorg en Veiligheids-thema's*.

Versteving proactie/preventie via *impulsen voorliggende voorzieningen*.

Versterking *maatschappelijke draagkracht* via communicatie met inwoners over de problematiek en aanpak.

Prioriteit 3 : *Ondermijning*

Het veiligheidsprobleem

- Kwetsbaarheid voor criminele inmenging van *locaties, branches, groepen*. Specifiek: jachthavens, buitengebied, bedrijventerreinen, jeugd/jonge aanwas, ...
- Inmenging door netwerken die zich bezighouden met drugs-gerelateerde criminaliteit, witwassen, andere fraude, uitbuiting/mensenhandel.
- Overlast drugshandel voor inwoners.
- Suboptimale ambtelijke/bestuurlijke weerbaarheid

Wat willen we bereiken?

- Versteving van de barrières tegen criminele inmenging in kwetsbare branches, groepen, locaties > minder speelruimte voor criminele netwerken.
- Met name netwerken rond drugscriminaliteit, witwassen, uitbuiting.
- Duurzame effecten wat betreft de weerbaarheid, met name ook bij jeugd: een halt tegen jonge aanwas in de criminaliteit.

Input van de raad: Goed blijven als gemeente. Actualiteit overbrengen aan hulpverlenende organisaties.

Onze aanpak

De basis

Inzet op preventie ofwel criminele inmenging zo goed mogelijk voorkomen met behulp van bestuurlijke tools.

Friese norm ofwel regionale afspraken over basisvereisten en samenwerking bij de realisatie daarvan.

Inzet bestuurlijke instrumenten zoals BIBOB, Damocles, integrale controles.

Impulsen maatschappelijke en bestuurlijke weerbaarheid.

De focus

Verdere doorvoering preventief werken en Friese norm.

Programmatische uitwerking en borging van de bestuurlijke aanpak van ondermijning.

Verdere aanscherping en borging bestuurlijke instrumenten zoals BIBOB, Damocles, integrale controles.

Ontwikkeling intelligence via onder meer ondermijnings-beelden, signalenproces, werkvormen zoals Digikamer, ...

Aan de voorkant van ondermijningsrisico's komen door inregelen barrières via flankerend beleid binnen domeinen zoals Ruimte, Economie, Sociaal Domein (-slim benutten van beschikbare bestuurlijke instrumenten binnen deze domeinen).

Versteving bestuurlijke weerbaarheid (ambtelijk, bestuurlijk, politiek), in het bijzonder integriteitsbeleid.

Versteving maatschappelijke weerbaarheid via voorlichting en communicatie (ook op kern- en wijkniveau).

Integrale thematische aanpak van ondermijningsrisico's rond jachthavens, buitengebied, jeugd/jonge aanwas.

Gerelateerd beleid/trajecten

Omgevingsvisie 1.0 Súdwest-Fryslân, bestemmingsplan 'Buitengebied Súdwest-Fryslân I en II, Nota openbare ruimte 2020-2025, Beheersplan Wegen 2021-2025, beheersplan openbaar groen, uitgangspuntennotitie buitengebied, GR Marrekrite, APV Súdwest-Fryslân, Gebiedsgerichte aanpak (FPLG)

Prioriteit 4 : *Digitale veiligheid*

Het veiligheidsprobleem

- Slachtofferschap inwoners/ondernemers van oplichting via internet, phishing e.d.
- Geringe meldings-/aangiftebereidheid burgers, ondernemers, instellingen.
- Risico online aangejaagde ordeverstoring.
- Kwetsbaarheid gemeentelijke systemen - kunnen geblokkeerd raken.
- Vergelijkbare risico's bij publieke partners en bedrijven.

Wat willen we bereiken?

- Minder slachtofferschap gedigitaliseerde criminaliteit.
- Risicobeheersing datalekken en cyberincidenten gemeentelijke systemen/informatieomgeving.
- Tijdige signalering en reactie online aangejaagde ordeverstoring.

Input van de raad: Veilige informatiedeling onder goed werkende convenanten.

Onze aanpak

De basis

Voorlichting aan inwoners, ondernemers over risico's en preventie van cybercrime.

Met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen zoals jeugd.

Inrichten informatie- en systeembeveiliging conform richtlijnen Eigen huis op orde.

Monitoring online aangejaagde ordeverstoring via werkvormen zoals de Digikamer.

De focus

Verdere versteviging van preventie van cybercrime via innovatie en intensivering van voorlichting aan inwoners en ondernemers.

Impuls aangiftebereidheid inwoners en ondernemers, voor een scherper beeld van aard en omvang slachtofferschap.

Eigen huis verder op orde brengen, met als focuspunten o.m. awareness en eigenaarschap management en afdelingen, systeem- en bedrijfscontinuïteit, inkoop-procedures.

Preparatie op digitale ontwijking via risico-inventarisatie cyberincidenten en calamiteiten, training en oefening.

Ontwikkeling respons-aanpak online aangejaagde ordeverstoring.

Inzet en ontwikkeling innovatieve werkvormen gericht op preventie en interventies cyberberrisico's (zoals de Digikamer).

Gerelateerd beleid/trajecten

Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), procedure beveiligingsincidenten en datalekken.

FOCUS : *Druggerelateerde criminaliteit/-problematiek*

Het veiligheidsprobleem

- Georganiseerde en ondermijnende drugsriminaliteit.
- Overlast, geweld en andere veiligheidseffecten.
- Verstoring legale economie/branches.
- Criminalisering van maatschappelijke groepen.
- Gezondheids- en welzijnseffecten.

ESSENTIE AANPAK

Integrale regievoering op de inzet op druggerelateerde criminaliteit en -problematiek. Deze inzet vindt primair als onderdeel van de aanpak van de vier prioritair thema's en de overige belangrijke thema's plaats.

Doelstelling: **duurzaam terugdringen, beheersbaar maken van de problematiek.**

Aspecten fenomeenanalyse

- Productie en distributie-ketens, actoren en modus-operandi.
- Doelgroepen, locaties, hotspots (kwetsbaarheid, weerbaarheid). Inclusief de 'gebruikerskant'.
- Maatschappelijke effecten (gezondheid, economie, ondermijning, ...).

Elementen

1. Consequente monitoring en analyse van:

- a. Problematiek.
 - b. Inzet vanuit respectievelijke thema's.
 - c. Wisselwerking en effecten van deze inzet.
 - d. Omissies in de inzet.
2. Ontwikkelen en implementeren benodigde aanvullende maatregelen/werkvormen (i.e.: in aanvulling op aanpak vanuit de thema's).

4. Andere belangrijke thema's

In dit hoofdstuk worden de zes permanente aandacht-thema's van dit IVP uitgewerkt. Dit gebeurt weer nadrukkelijk op hoofdlijn – de verdere uitwerking vindt plaats via het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid.

Thema	Aanpak
a. Jeugd en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Regie en coördinatie 'breed' op Jeugd en Veiligheid, o.m. via JOS/Jongeren op Straat-overleg en trajecten Weerbare Jeugd en CoolSWF. In verbinding met aspecten irt jeugd binnen de vier prioritaire thema's. • Projectmatig aanpak deelthema's (o.m. Hackshield). • Doorontwikkeling samenwerking met voortgezet en basisonderwijs rond veiligheids- en preventiethema's. • Irt alcohol: versteviging/borging verbinding preventie en handhaving (Preventie- & Handhavingplan).
b. Veilig uitgaan, evenementen en toerisme	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid, regelgeving, toezicht en handhaving op orde. Focuspunten o.m.: uitvoeringsregels evenementen aanpassen op nieuwe Evenementenvisie, nieuwe systematiek Sneekweek verder doorvoeren, handhaving Alcoholwet, handhaving illegale bewoning, ... • Publiek-private samenwerking met horeca-, evenementen- en recreatieondernemers (o.m. via Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan). Doorvoering taken gemeente binnen deze samenwerking. • Verbindingen met ondermijningsaanpak (thematische inzet op o.m. jachthavens).
c. Polarisatie en radicalisering	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene preventie via participatiebeleid, onderwijs- en arbeidsmarktbeleid, anti-discriminatiebeleid. Inclusief samenwerking met instellingen en maatschappelijke partners gericht op preventie, delen signalen, korte lijnen. Deskundigheidsbevordering professionals/ eerstelijns werkers. • Voortzetting aanpak/respons-keten radicaliseringscasus. • Ontwikkeling aanpak nieuwe vormen van polarisatie (anti-overheidssentiment, maatschappelijke onrust). Regie en coördinatie 'breed' hierop, d.w.z.: in verbinding met de aanpak binnen de vier prioritaire thema's van dit IVP.
d. Veilig winkelgebied en bedrijventerreinen	<ul style="list-style-type: none"> • Publiek-private samenwerking met ondernemers op bedrijventerreinen en in winkelgebied. Verdere doorvoering Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). • Integraal werken: verbindingen met aanpak ondermijning, vermogenscriminaliteit, verkeersveiligheid, inrichting en beheer openbare ruimte.
e. Verkeersveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragsbeïnvloeding via communicatie en educatie. Focus op risicogroepen en –routes en in samenwerking met onder meer onderwijs, politie, regionale partners, Veilig Verkeer Nederland. Specifieke aandacht voor middelengebruik 'achter het stuur'. • Handhaving, met name op meest risicovolle plekken. • Infrastructurele maatregelen gericht op snelheidsbeperking.
f. Fysieke veiligheid: brandveiligheid, externe veiligheid, crisisbeheersing en waterveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Brandveiligheid</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Risicobeheersing.</i> Impulsen risicobewustzijn en handelingsperspectief van maatschappelijke partners via voorlichting (Brandveilig Leven), vergunningen, toezicht en handhaving. Focus op verminderd zelfredzame huishoudens, horeca, onderwijs, instellingen. Samenwerking met netwerken in kernen en wijken. Tevens preventie via planologie en advisering bouwplannen. Risico-gerichte controles door de brandweer en gemeente (brandveiligheid) - <i>Incidentbestrijding.</i> Slagkracht op peil. Specifieke aandacht voor paraatheid brandweerposten, flexibele uitruk, oefenen, bluswatervoorziening, etc. • <i>Externe veiligheid</i> <ul style="list-style-type: none"> - Beleid, regels, toezicht en handhaving op orde. Bij plannen (generiek en specifiek) consequent rekening houden met de risico's van gevaarlijke stoffen. - Impulsen risicobewustzijn en zelfredzaamheid inwoners via risicocommunicatie.

- Lokale coördinatierol: doorvertaling risico's in ruimtelijke ordening, verbinding met kwaliteit crisisbeheersing, zorgen dat de veiligheidsregio in positie is bij ruimtelijk beleid en procedures.
- *Crisisbeheersing/bevolkingszorg*
 - Blijvende inzet op effectieve lokale condities: sleutelfuncties, faciliteiten en voorzieningen. In nauwe samenwerking met de partners binnen de veiligheidsregio.
 - Deskundigheidsbevordering via opleiden, trainen en oefenen (OTO-programma).
 - Verdere professionalisering van de crisisorganisatie, monitoring kwaliteitseisen crisisorganisatie (traject landelijke uniformering).
 - Specifieke aandacht voor/preparatie op hoogwater, droogte, digitale ontwrichting.
- *Waterveiligheid*
 - Publiek-private samenwerking voor effectieve hulpverlening bij incidenten. Met de Veiligheidsregio en professionele watersportondernemers (PWO'ers).
 - (Zomer)toezicht te water ten behoeve van waterrecreatie in het algemeen en evenementen in het bijzonder. In samenwerking met ketenpartners waaronder politie (lokaal en KLPD), Provinciale waterstaat, Fryske Gea en andere watergemeenten.

5. Hoe werken we?

• Monitoring en verantwoording

We hebben scherp oog voor de effecten van de aanpak. Deze worden gemeten aan de hand van de in bijlage 2 genoemde effectindicatoren. Bij enkele indicatoren is een streefwaarde voor 2028 geformuleerd. We evalueren regelmatig of deze doelen gehaald gaan worden. Bij uitblijvend resultaat scherpen we de aanpak aan.

Het IVP wordt geoperationaliseerd via het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid. Dit wordt vastgesteld door het college. Het eerste Uitvoeringsplan loopt tot 1 juli 2026, het tweede van juli 2026 tot en met december 2028. Deze periodes van 2,5 jaar vloeien voort uit de doorlooptijd van vijf jaar (in plaats van de gebruikelijke vier jaar) van dit IVP. Hiervoor is gekozen met het oog op herstel van de aansluiting van de beleidscyclus van het IVP op de cyclus van de Veiligheidsmonitor.

De gemeenteraad ontvangt jaarlijks een rapportage over de voortgang van het IVP, het tussenbeeld op effectindicatoren en eventuele aanscherpingen van de aanpak.

• Coördinatie

De ambtelijke coördinatie is belegd bij het cluster Openbare Orde en Veiligheid. Dit initieert en onderhoudt de benodigde verbindingen met andere afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie en met externe partners. Halfjaarlijks vindt breder ambtelijk overleg over de voortgang van het IVP plaats. Het cluster Openbare Orde en Veiligheid regisseert en coördineert de implementatie van het IVP, intervenueert bij knelpunten en nieuwe veiligheidsvraagstukken. Het cluster informeert en adviseert de portefeuillehouder over relevante ontwikkelingen rond het IVP.

Het cluster Openbare Orde en Veiligheid beschikt over bijzondere thematische expertise, onder meer rond thema's als Maatschappelijke onrust, Zorg en Veiligheid, Doorzorg ex-gedetineerden en Ondernijning. In de afgelopen jaren zijn hier stappen in gezet – een onderscheidende keuze – met het oog op extra effectiviteit en efficiëntie in de aanpak en coördinatie. Dit betaalt zich uit en we zetten deze lijn voort.

De bestuurlijke coördinatie van het veiligheidsbeleid ligt primair bij de burgemeester. De voortgang van het IVP – inclusief de college-brede inzet op de thema's – wordt periodiek geëvalueerd in het college. Specifieke opgaven en ontwikkelingen in relatie tot het IVP worden waar nodig tussentijds geagendeerd. Daarnaast wordt de voortgang periodiek besproken in de Driehoek van burgemeester, politiechef en het Officier van Justitie.

Ook wethouders hebben een rol inzake het thema Veiligheid, aangezien veiligheid in bijna alle aspecten van beleid terugkomt – van jeugdzorg tot woningbouw. Veiligheid is daardoor niet alleen het domein van de burgemeester, maar van heel het college.

• Partners in de aanpak

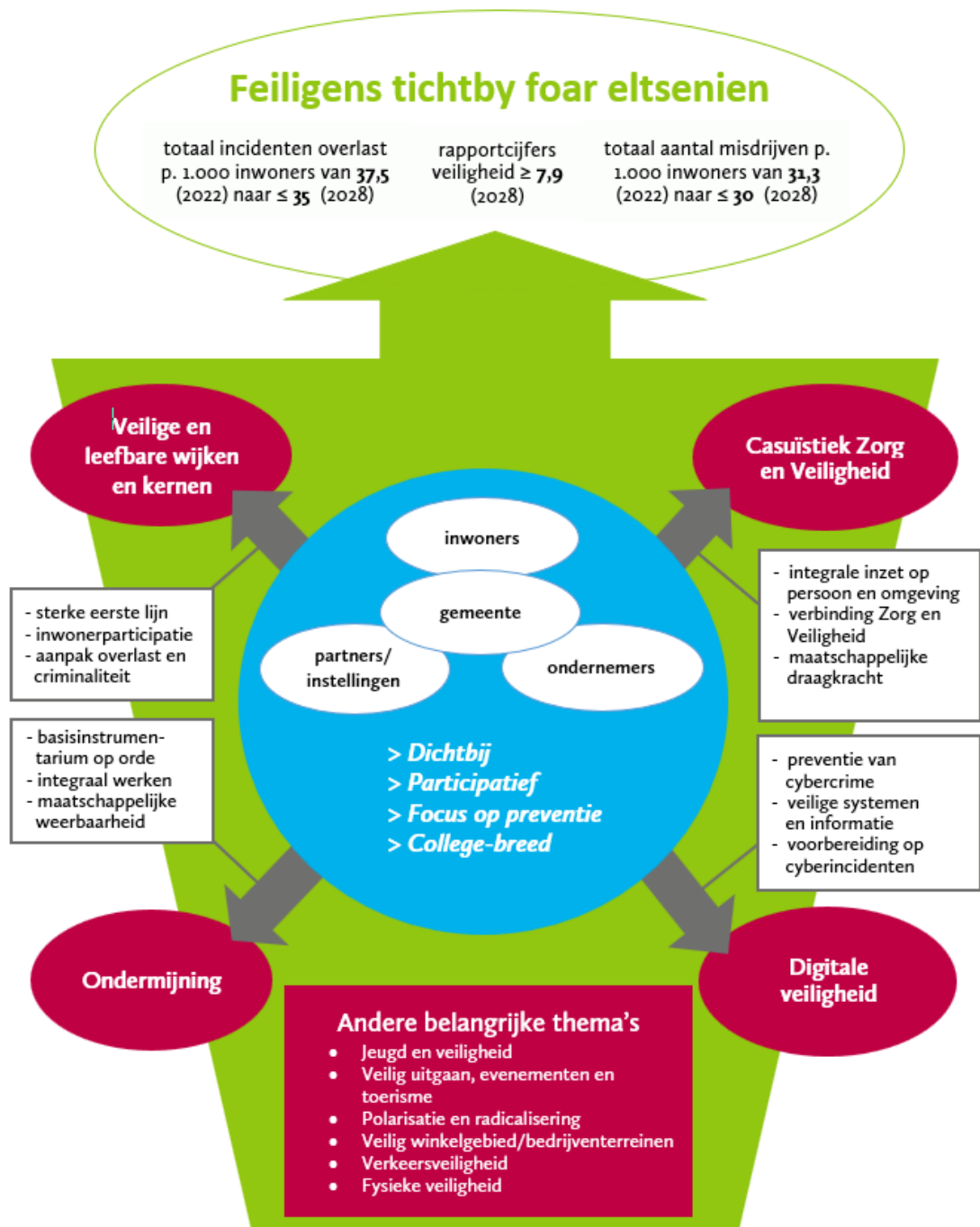
Interne partners zijn met name de domeinen Sociaal Domein, Jeugd en Onderwijs, Participatie, Ruimte/Omgeving, Economie, Communicatie, Bedrijfsvoering, Vergunning en Handhaving. Met deze teams wordt intensief samengewerkt bij de aanpak van de veiligheidsopgaven, om samen maximaal effectief te zijn in proactie, preventie én repressie. Bijlage 1 bevat een overzicht van de betrokken bestuurlijke portefeuilles per thema.

Belangrijke externe partners zijn: Politie basisteam Sneek, Openbaar Ministerie (parket Noord-Nederland), Veiligheidsregio Fryslân, Zorg en Veiligheidshuis Fryslân, RIEC Noord-Nederland, gemeente De Fryske Marren (waarmee we samen het basisteam vormen en onder meer in de crisisorganisatie nauw samenwerken), de FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing), zorg- en welzijnsinstellingen, onderwijsinstellingen, woningcorporaties, Provincie Fryslân. En natuurlijk de inwoners van Súdwest-Fryslân (individueel en georganiseerd binnen dorps- en wijkbelangen), ondernemers en ondernemersverenigingen en maatschappelijke partijen zoals zelforganisaties en geloofsgemeenschappen.

- **Begroting**

Voor veel maatregelen en activiteiten die uit dit IVP voortvloeien, is voorzien in financiële dekking via de programmabegroting. Dit betreft in hoofdzaak doorlopende inzet zoals brandweezorg, crisisbeheersing, deelname RIEC en deelname Veiligheidshuis. Daarnaast vloeien er nieuwe maatregelen en activiteiten uit dit IVP voort, met een nieuw financieel beslag. Dit doet zich met name voor bij de prioritaire thema's. In 2024 worden deze kosten gedekt uit het vaste budget voor IVP-gerelateerde activiteiten. Het budget voor Integrale Veiligheid bedroeg (los van personele fte) in 2023 € 65.000, terwijl dit budget voor 2024 € 40.000 betreft. Dit betekent dat gewerkt wordt met minimale middelen, terwijl de opgaven breder en complexer worden. Niet uit te sluiten valt dat in 2024 en later extra middelen nodig zijn. In het eerste kwartaal van 2024 wordt dit nader bepaald. Mochten extra middelen nodig zijn, dan wordt hiervoor een onderbouwd verzoek ingediend.

6. Het IVP in één oogopslag

7. Slotbepalingen

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn als bijlage opgenomen bij deze beleidsnotitie:

- Bijlage 1 Overzicht betrokken portefeuilles per thema
- Bijlage 2 Effectindicatoren

Inwerkingtreding en citeertitel

1. Het Integraal Veiligheidsplan 2024 – 2028 treedt in werking de dag volgend op de bekendmaking in het Gemeenteblad.
2. Dit beleidsplan wordt aangehaald als: Integraal Veiligheidsplan 2024 – 2028.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 21 december 2023,

mr. drs. J.A. de Vries, voorzitter

G.W. Stegenga, griffier